

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

GZ.tr.070 – 08/09

Warszawa, 2009 – 07 – 27

S. J. Kucienicki
Kancelaria Przewodniczącego
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
wpłynęło dn. 28.07 zał. ....
nr 5216 DODATKOWO .....
Ment

Pani

Krystyna Bochenek

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Odpowiadając na pismo Pani Marszałek z dnia 8 lipca 2009 roku, znak: BPS-DSK-043-1828/09, przy którym zostało nadesłane oświadczenie złożone senatora Pana Macieja Klimę podczas 36. posiedzenia Senatu RP w dniu 2 lipca 2009 roku w sprawie odmowy wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów rolnych klas II-III, położonych na terenie gminy Wieliczka, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 kwietnia 2007 roku o działach administracji rządowej (jedn. tekst Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437), dział rozwój wsi, obejmuje sprawy m.in. ochrony gruntów przeznaczonych na cele rolne. Działem tym zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 roku w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. z 2007 r. Nr 216, poz. 1599) kieruje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wobec powyższego oraz zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jedn. tekst Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.) jako Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi jestem zobowiązany do troski o użytki rolne najwyższych klas bonitacyjnych położonych na obszarach wiejskich, stanowiących zaplecze żywnościowe kraju, których jest zaledwie ok. 24,6 % w skali kraju.

W świetle obowiązujących przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (6 ust. 1) na cele nierolnicze i nieleśne powinny być przeznaczane przede

wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku grunty o najniższej przydatności produkcyjnej. Ponadto art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy stanowi, iż ochrona gruntów rolnych polega m.in. na ograniczaniu ich przeznaczenia na cele nierolnicze.

Ponadto należy stwierdzić, że organy właściwe z zakresu ochrony gruntów rolnych przede wszystkim mają obowiązek ochrony gruntów rolnych. Oznacza to konieczność przeciwdziałania jakimkolwiek nieuzasadnionym czynnościom zmierzającym do zmiany takiego ich przeznaczenia.

W przedmiotowej sprawie, na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze, w ramach opracowywanych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla gminy Wieliczka, zostało przewidziane łącznie ponad 1200 ha użytków rolnych najwyższych klas bonitacyjnych.

Zmiana ta winna być szczegółowo i przekonująco uzasadniona na co wskazuje powyżej przytoczona ustawa oraz istniejące w tym zakresie szerokie orzecznictwo.

Rozpatrując przedmiotowe wystąpienia Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka oraz analizując dotychczas wydane przeze mnie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze dla terenów miasta i gminy Wieliczka w latach 2000 – 2008 wynika, że w ramach opracowania kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wyrażone zostały zgody Ministra na przeznaczenie na cele nierolnicze, ogółem na ok. 500 ha użytków rolnych klas I-III w ramach rezerwy inwestycyjnej. Natomiast Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka w swoich wnioskach kierowanych do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, poza określeniem celu opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, którym jest ustalenie zasad zagospodarowania przestrzennego, stwierdzeniem, że opracowania te są zgodne ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieliczka oraz, że na analizowanym obszarze, jak i w jego sąsiedztwie, nie prowadzi się od dawna upraw polowych – nie podniósł żadnych argumentów, z zakresu ochrony gruntów rolnych, uzasadniających potrzebę zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze tak dużej powierzchni użytków rolnych. Przedstawione przez Burmistrza argumenty trudno było uznać jako przemawiające za koniecznością zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze tak ogromnej powierzchni użytków rolnych najwyższych klas bonitacyjnych.

W związku z tym mając na uwadze art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych, który jednoznacznie precyzuje, że ochrona gruntów rolnych polega m.in. na ograniczaniu ich przeznaczenia na cele nierolnicze nie przychyliłem się do wniosków Burmistrza.

Obecnie są analizowane wnioski Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka o ponowne rozpatrzenie sprawy. W przedmiotowych wystąpieniach zostały podniesione nowe dotychczas nie znane mi informacje, które są przedmiotem analizy.

Ponadto pismem z dnia 10 czerwca 2009 roku zwróciłem się do Burmistrza z prośbą o dodatkowe dane, które uznałem, że przy ponownym rozpatrzeniu sprawy są niezbędne do wyjaśnienia. Do chwili obecnej informacje te nie wpłynęły.

Ustosunkowując się natomiast do uzgodnień wynikających z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717) w zakresie uchwalania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wieliczka należy podkreślić, że studium nie jest aktem prawa miejscowego, zaś wojewoda oraz szereg organów o których mowa w art. 11 tej ustawy ocenia przede wszystkim pod względem zgodności studium z innymi przepisami prawnymi z tego zakresu, a nie pod względem zasadności zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Należy zauważyć, iż w przypadku gdyby ustalenia studium były wiążące dla organu właściwego w sprawach ochrony gruntów rolnych, wystąpienie do Ministra byłoby bezzasadne, gdyż organ rozpatrujący sprawę nie miałby możliwości zajęcia racjonalnego stanowiska, a jego decyzja stałaby się jedynie formalnością. W świetle obowiązujących przepisów taka sytuacja nie może mieć miejsca, bowiem w ramach realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, niezbędnym elementem jest uzgodnienie z organami właściwymi z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych. W tych konkretnych przypadkach, w granicach opracowań planów znajdują się grunty rolne klas II-III o powierzchni powyżej 0,5 ha, a zatem zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych – wymagane jest uzyskanie zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zmianę przeznaczenia.

Również odnosząc się do opinii Marszałka Województwa Małopolskiego oraz Małopolskiej Izby Rolniczej, do których Pan Senator się odwołuje, należy stwierdzić, że opinia nie jest wiążąca przy podejmowaniu decyzji w sprawie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, niemniej jednak opinia, będąc

oceną grupy faktów przy użyciu ustawowych lub subiektywnych kryteriów opiniującego, jest jednym z niezbędnych elementów materiału dowodowego każdego wniosku i ma znaczącą wartość dla organu podejmującego decyzję.

Jednocześnie jestem Panu Senatorowi bardzo wdzięczny za niniejsze wystąpienie, w którym zostało podniesionych kilka nowych dotychczas nie znanych mi argumentów wymagających rozważenia. Jednakże pragnę podkreślić, że w chwili podejmowania tak ważnych dla gminy Wieliczka decyzji w sprawie zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów rolnych, poza trzema ogólnymi argumentami, nie odnoszącymi się co do zasadności zmiany przeznaczenia tak dużego areału gruntów rolnych, nie znane mi były choćby takie informacje, na które Pan Senator wskazuje.

Dla podkreślenia wagi ochrony gruntów rolnych ośmielam się przedstawić kilka podstawowych informacji przemawiających za ich ochroną.

Otóż gleba jest wytworem złożonego procesu, zwanego procesem glebotwórczym, na który składają się oddziaływania klimatu, skały macierzystej, położenia w rzeźbie terenu i przede wszystkim organizmów roślinnych i zwierzęcych. Proces ten jest powolny i przebiega z szybkością 1 cm wytworzonej gleby na 100–400 lat. Z tego względu glebę uważa się za zasób w praktyce nieodnawialny i powinna ona podlegać szczególnej ochronie. W świetle przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochrona gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych jest zarówno obowiązkiem ustawowym, jak również obowiązkiem wobec społeczeństwa, co również znalazło odzwierciedlenie w istniejącym orzecznictwie.

Grunty rolne najwyższych klas bonitacji położone na obszarach wiejskich podlegają szczególnej, ustawowej ochronie, gdyż stanowią one zaledwie ok. 24,6 % w skali kraju, a zatem na 1 mieszkańca kraju przypada takich gruntów zaledwie ok. 0,12 ha. Biorąc pod uwagę fakt, iż gleby zaliczane są do nieodnawialnych zasobów przyrody, istnieje konieczność objęcia ich szczególną ochroną oraz troską o zachowanie ich w dobrym i nienaruszonym stanie. W tym właśnie celu została przyjęta ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 roku, której podstawowym zadaniem jest ochrona gruntów rolnych najwyższej jakości przed zainwestowaniem (głównie klas I-III).

Jednocześnie informuję Panią Marszałek, że próba kompleksowego rozwiązania polegającego na usunięciu barier w procesie inwestycyjnym poprzez zmiany obowiązujących przepisów prawa została podjęta w Ministerstwie Infrastruktury, w przygotowanym *projekcie ustawy o zmianie ustawy o planowaniu*

i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, w tym również ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Projekt ten w sposób kompleksowy reguluje kwestię zasad dokonywania zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na inne cele poprzez stosowne zmiany zarówno przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak i ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Wkrótce projekt ten zostanie przekazany pod obrady Sejmu RP.

Otrzymują:

- 1) Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Spraw Parlamentarnych
- 2) a/a

Z poważaniem

Tadeusz Nalewajko
Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Tadeusz Nalewajko